

Balles Lærebog, Spørgsmaalet om Udenadslæsning og i det Hele om Bestemmelsen af de Kundskaber, der fordres og maae ansees for dem, der egentlig egne sig til Almueundervisning, — jeg siger, naar man er nødt til at overlade dette til den øverste Administration og at stole paa, at der fra dens Side vil blive gaaet frem i den ønskeligste Retning med Hensyn til disse Spørgsmaals Afgjørelse, eller at man i al Fald vil være istand til at paavirke den til at gaae frem i den ønskeligste Retning —, saa er det min fulde Overbevisning, at der, selv med Tanken om en Verden i den øverste Administration for Die, ikke kan være den mindste Fare ved at vedtage § 1 i den Skikelse, hvori den er bleven forelagt, og hvori den efter min Mening virkelig meest vil svare til Forholdenes Lary; den eneste Interesse, der i den Henseende kan frembyde sig for Ministeriet, er den, at Ministeriet efter den Ordning, der er foreslaaet i Udkastets § 1, vil blive sat istand til at kunne erholde et mere almindeligt Indblik i de factiske Forhold omkring i Skoledistricterne, end det vil kunne faae efter den i Udvalgets § 1 foreslaaede Ordning, ved den Forbindelse nemlig, som vil komme tilstede imellem Ministeriet og de paa-gældende locale Autoriteter, og, som vil være et fortrinligt Middel til at kunne følge den hele Udvikling. Det forholder sig ikke saaledes, som den ærede Rigsdagmand for Sorø Amts 5te Valgkreds (Frølund) bemærkede, at det er aldeles til Anytte med alle disse Skrivelser imellem de forskjellige Autoriteter, og at der ikke kommer Noget ud af, at den Eine skriver til den Anden og den Anden skriver til den Eine. Det kan vel siges, at der er meget Skrivert, som man kunde ønske horte, men deraf følger ikke, at det ikke skulde have nogen Betydning, at de forskjellige locale Autoriteters Anskuelser samlede kom tilstede for den overordnede Autoritet, som da kommer til at veie de forskjellige Anskuelser hos dem, der staae Sagen nærmest; det er i Sandhed Noget, som ikke er uden praktisk Resultat; det kan ikke hjælpe, at man vil sige: de, der staae Sagen nærmest, ere jo dem, der allerbedst maae kunne afgjøre den; thi det er meget ofte Tilfældet, at det netop er i Sagens Interesse,

at den afgjøres imod deres Duffe, der staae den nærmest, fordi de, der staae Sagen nærmest, altsaa her Sogneforstanderskaberne og de nærmeste communale Bestyrelser, ofte altfor udelukkende lægge Vægt paa den reent economiske Side, medens derimod meget ofte deres Udtalelser, der staae noget fra Sagen — som Skoleraadet efter Lovforslaget, og Amtsraadet efter det nu Bestaaende — ere byggede paa en langt rigtigere Opfattelse af Forholdene og bør derfor tillægges megen Betydning ved den endelige Afgjørelse.

Nørgaard: Ja, det gjør mig virkelig ondt at høre, at jeg i den Grad er bleven misforstaaet saavel af den ærede Rigsdagmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) som af den høitagtede Kultusminister med Hensyn til den almindelige Bemærkning, jeg tillod mig, sigtende til den Ret, som der efter Udvalgets § 3 skal tillægges Sogneforstanderskaberne og Borgerrepræsentationerne, at den af dem er bleven opfattet saaledes, som om jeg lagde den Vægt paa de to af mig stillede Vædringsforslag, som nu ere under Forhandling, at, naar de ikke bleve vedtagne, dette da skulde bewirke, at jeg vilde stemme mod Loven. Det er langt fra, at jeg har yttret det Mindste derom; vel kunde jeg ønske, at Forslagene bleve vedtagne, men det er dog dem af mine Forslag, som jeg lægger mindst Vægt paa, de andre af mig stillede Forslag have for mig langt større Betydning, og desuden er der jo flere andre vigtige Bestemmelser i de foreliggende Forslag, som jeg sætter langt større Priis paa. Desuden glæder det mig ved denne Leilighed at høre, at den høitagtede Minister har udtalt en vis Velvillie for de øvrige af mig stillede Forslag, men, da jeg er bleven forstaaet saaledes, som om jeg lagde en saa overordentlig Vægt paa de to Forslag, som nu ere under Behandling, at deres Forkastelse skulde bewirke, at jeg vilde stemme imod Loven, da er det saa langt fra, at en sliig Tanke aldrig kunne falde mig ind.

G. Winther: Det ligger jo meget nær at sige, at de, der staae nærmest ved Skolevæsenet i Communerne, let kunne antages, naar